

Първият проблем е свързан с размера на населението. И ако преди две десетилетия се правеха предварителни оценки за това кога населението ни ще достигне 9 млн., то днес ние наблюдаваме процес на депопулация.

Въпросът за оптималния размер на населението винаги е бил поставян и оценяван от различни позиции - икономически, социални, демографски. Отговорът на този въпрос може да се намери след задълбочен анализ на реално протичащите процеси в икономиката - реструктуриране на всички сектори с цел повишаване производителността на труда, ориентиране към производства с по-малки разходи на енергия, суровини и труд, с нови технологии и изискващи висококвалифицирани работници. Очевидно става дума не за това дали населението е много, или малко на брой и какъв да бъде този брой, а за нещо различно. Оценката на оптималния размер на населението е винаги съобразно определен "критерий". Това е причината, поради която някои автори пишат за "пренаселеност" ("земеделска пренаселеност" в България - А. Ю. Тотев) или "недостиг" на население. В резултат на затварянето на редица производства през последните години у нас се освободиха много хора, които станаха излишни. В същото време има недостиг на висококвалифицирани специалисти, владеещи западни езици, отговарящи на високите изисквания за работа с нова техника и технологии. С това е свързан и вторият проблем на възпроизводството на населението, а именно - качеството на населението, за което може да се съди от неговите структури по различни признаци. На първо място е структурата по признака "образование". Данните и от последното преброяване показват висок дял на лицата със средно и висше образование.

Таблица 2

ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА 7 И ПОВЕЧЕ ГОДИНИ
ПО МЕСТОЖИВЕЕНЕ И ОБРАЗОВАНИЕ КЪМ 1.03.2001 ГОДИНА

Местожи- веене	Висше	Висше специално	Средно	Основно	Начал- но	Незавър- шено начално	(Проценти)	
							Негра- мотни	Деца
Общо	9,7	4,5	38,2	27,3	12,4	5,7	1,8	0,3
В градовете	13,4	5,5	43,8	21,3	9,1	5,3	1,2	0,3
В селата	1,6	2,3	25,7	40,5	19,7	6,8	3,2	0,3